

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 269g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 180 alin. (2) din Codul de
procedură civilă

(contestarea încheierii privind anularea măsurilor de asigurare a acțiunii)

CHIȘINĂU
13 august 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
nei Viorica PUICA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea nei Iulia Vartic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 22 decembrie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 13 august 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 180 alin. (2) din Codul de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, ridicată de dna avocat Cristina Sultan, în interesele SRL „Tititi&C”, în dosarul nr. 2r-222/2025, pendinte la Curtea de Apel Centru.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecător Ruxanda Pulbere și domnii judecători Constantin Roșca și Roman Pascari de la Curtea de Apel Centru, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

3. Printr-o Decizie, pe baza articolelor 29 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a punctului 17 din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională a decis prelungirea termenului de examinare a sesizării nr. 269g/2025.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

4. La 19 august 2024, dna Galina Timotin a chemat în judecată *Tititi&C* pentru dizolvarea și lichidarea acesteia.

5. Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 23 august 2024 a fost admisă cererea privind asigurarea acțiunii în scopul prevenirii modificării bunurilor pe perioada procesului de judecată și a fost dispusă aplicarea mai multor măsuri de asigurare.

6. La 18 noiembrie 2024, dna avocat Cristina Sultan a formulat, în interesele *Tititi&C*, o cerere de anulare a măsurilor de asigurare aplicate pe baza Încheierii din 23 august 2024.

7. Printr-o Încheiere a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 26 decembrie 2024 cererea a fost respinsă ca neîntemeiată.

8. La 10 ianuarie 2025, dna avocat Cristina Sultan a formulat un recurs împotriva Încheierii din 26 decembrie 2024.

9. Ulterior, la 20 noiembrie 2025, dna avocat Cristina Sultan a ridicat, în interesele *Tititi&C*, excepția de neconstituționalitate a articolului 180 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

10. Prin Încheierea din 11 decembrie 2025, Curtea de Apel Centru a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

11. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

12. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, sunt următoarele:

Articolul 180

Anularea măsurilor de asigurare a acțiunii

„(1) Măsura anterioară de asigurare a acțiunii poate fi anulată la cererea părâtului de către instanța care a ordonat măsura de asigurare ori de instanța în a cărei procedură se află cauza.

(2) Anularea măsurii anterioare de asigurare a acțiunii se soluționează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor repetată însă nu împiedică examinarea problemei. **Încheierea judecătorească privind anularea măsurilor de asigurare a acțiunii poate fi atacată cu recurs.** Recursul împotriva încheierii de anulare a măsurilor de asigurare a acțiunii sau de substituie a unei forme de asigurare cu o alta suspendă executarea încheierii.

(2¹) Anularea măsurilor de asigurare a acțiunii se dispune de instanța de judecată odată cu pronunțarea asupra fondului printr-o hotărâre de respingere a acțiunii. Reglementările referitoare la caracterul definitiv al actului judecătoresc prin care se soluționează fondul sunt aplicabile integral și asupra prevederilor referitoare la măsurile de asigurare.

(3) În cazul respingerii acțiunii, măsurile anterioare de asigurare a acțiunii se mențin până când hotărârea judecătorească devine definitivă. În cazul admiterii acțiunii, măsurile anterioare de asigurare își păstrează efectul până la executarea hotărârii judecătorești.

(31) În cazul încetării procedurii de executare în conformitate cu prevederile art.83 alin.(1) lit. d) și e) din Codul de executare, instanța de judecată care a emis documentul executoriu, la cererea părții interesate, dispune printr-o încheiere imediat executorie anularea măsurilor de asigurare a acțiunii. În cazurile prevăzute la art.83 alin.(1) lit. a)–c), f) și g) din Codul de executare, anularea măsurilor de asigurare este dispusă de executorul judecătoresc prin încheiere.

(4) Despre anularea măsurilor de asigurare a acțiunii, instanța înștiințează, după caz, organul care înregistrează bunul sau dreptul asupra lui.

(5) Măsurile de asigurare a acțiunii aplicate asupra bunului care a fost vândut/transmis în contul achitării datoriei, în modul și condițiile stabilite de Codul de executare, se anulează de către instanța de judecată concomitent cu confirmarea vânzării/transmiterii acestuia.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autoarei excepției de neconstituționalitate

13. Autoarea excepției menționează că legislatorul a omis să reglementeze expres posibilitatea de a formula un recurs împotriva încheierilor privind respingerea cererii de anulare a măsurilor de asigurare. Autoarea notează că, potrivit normei contestate, recursul poate fi formulat doar în cazul în care au fost anulate măsurile de asigurare, nu și în privința încheierii de respingere a cererii de anulare a măsurii de asigurare.

14. Autoarea consideră că norma contestată îi îngrădește dreptul de acces liber la justiție și la un control judiciar efectiv din partea instanței de recurs. Mai mult, lipsa unui control judiciar de către o altă instanță afectează dreptul de proprietate. Prin urmare, accesul la justiție devine unul teoretic și iluzoriu.

15. De asemenea, autoarea menționează că această omisiune a condus la aplicarea neuniformă a normei contestate din partea instanței de recurs, prezentând mai multe exemple de decizii.

16. Potrivit autoarei, textul contestat este contrar articolelor 4, 8, 16, 20, 23, 26, 46 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

17. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

18. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură civilă, ține de competența Curții Constituționale.

19. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

20. Curtea observă că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 180 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Curtea admite că normele contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei, deoarece pe rolul instanței se află recursul formulat împotriva încheierii privind respingerea acțiunii cu privire la anularea măsurilor de asigurare aplicate. Curtea constată că normele contestate nu au mai făcut obiect al controlului constituționalității.

21. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Curtea trebuie să analizeze, prin prisma argumentelor autoarei sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea HCC nr. 9 din 22 iulie 2025, § 50).

22. Curtea reține că autoarea sesizării a invocat articolele 4 (*drepturile și libertățile omului*), 8 (*respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale*), 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul liber la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 26 (*dreptul la apărare*), 46 (*dreptul de proprietate privată și protecția acesteia*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

23. În jurisprudența sa, Curtea a notat că articolele 4 și 8 din Constituție comportă un caracter general și reprezintă imperative care stau la baza tuturor reglementărilor. Aceste norme nu pot fi invocate de sine stătător, ci numai în coroborare cu o altă prevedere din Constituție, care trebuie să fie aplicabilă (DCC nr. 156 din 14 noiembrie 2023, § 22). De asemenea, Curtea a menționat că și articolele 16, 23 și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței abstracte în drepturile fundamentale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă prevederile acestor articole (HCC nr. 7 din 10 iunie 2025, § 68; DCC nr. 70 din 24 iunie 2025, § 19).

24. Autoarea excepției susține, cu referire la incidența articolelor 20, 26 și 46 din Constituție, că îi sunt restricționate drepturile, deoarece legea nu stabilește posibilitatea de a formula un recurs separat împotriva încheierii prin care instanța respinge cererea de anulare a măsurilor de asigurare.

25. Curtea notează că efectivitatea dreptului de acces la un tribunal și a dreptului la apărare reclamă ca persoanele să aibă posibilitatea clară și concretă de a contesta un act care constituie o ingerință în exercitarea drepturilor lor. Totuși, Curtea menționează că exercitarea dreptului de acces la justiție poate avea loc într-un cadru legal prestabilit de legislator, cu respectarea anumitor exigențe.

26. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că nici Constituția, nici Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu reglementează dreptul la exercitarea căilor de atac în toate procedurile judecătorești. Sub acest aspect, articolul 119 din Constituție stabilește că împotriva hotărârilor judecătorești părțile interesate pot exercita căile de atac „în condițiile legii”. Curtea reiterează că acest drept se realizează în condițiile legii și, prin urmare, ține de competența legislatorului să instituie numărul căilor de atac și condițiile în care acestea pot fi exercitate, cu respectarea prevederilor Constituției (a se vedea DCC nr. 38 din 24 martie 2022, § 23; DCC nr. 15 din 16 februarie 2023, § 21; DCC nr. 84 din 25 iulie 2024, § 27).

27. În jurisprudența sa, Curtea a examinat constituționalitatea mai multor prevederi legale care stabileau că anumite categorii de încheieri judecătorești nu pot fi contestate printr-o cale de atac separată, ci doar odată cu hotărârea pronunțată asupra fondului cauzei. În aceste cauze, Curtea a menționat că posibilitatea de a contesta încheierea instanței odată cu fondul cauzei constituie un remediu procedural suficient (a se vedea DCC nr. 84 din 25 iulie 2024, §§

26-28; DCC nr. 75 din 3 iulie 2025, § 21; DCC nr. 178 din 27 noiembrie 2025, §§ 37-38).

28. Curtea observă că Codul de procedură civilă stabilește că încheierea emisă în primă instanță poate fi atacată cu recurs, în mod separat față de hotărâre, de către părți și de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de Cod și de alte legi, precum și în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului (articolul 423 alin. (1)). De asemenea, articolul 423 alin. (2) din Cod prevede că împotriva celorlalte încheieri pronunțate în primă instanță nu se poate face recurs decât odată cu fondul cauzei.

29. Articolul 20 din Constituție impune o cerință care asigură respectarea garanțiilor dreptului la un proces echitabil – cea cu privire la motivarea oricărui act judecătoresc prin care se soluționează chestiunile apărute în timpul judecării cauzei.

30. Curtea reține că pentru a fi respectat caracterul echitabil al procedurilor, instanța are obligația de a motiva în mod corespunzător încheierea prin care a respins cererea de anulare a măsurilor de asigurare. Prin urmare, prevederea contestată nu împiedică persoanele interesate să invoce dezacordul referitor la încheierea prin care instanța respinge cererea de anulare a măsurilor de asigurare în procedura de apel. Totodată, Curtea observă că, pe baza articolelor 177 și 181 din Codul de procedură civilă, după examinarea cererii reclamantului de asigurare a acțiunii, judecătorul pronunță o încheiere motivată privind asigurarea sau neasigurarea acțiunii, în ambele cazuri fiind cu drept de recurs. Astfel, Curtea nu constată că lipsa posibilității de a formula un recurs separat împotriva încheierii prin care este respinsă cererea de anulare a măsurilor de asigurare afectează substanța dreptului de acces liber la justiție sau lipsește persoana de garanții efective împotriva unei ingerințe arbitrare în dreptul său de proprietate.

31. Totodată, Curtea notează că legislația conține suficiente garanții procesuale, care pot fi puse în practică, pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei în cazul aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii și nu constată ingerințe în articolele 20, 26 și 46 din Constituție.

32. Cu referire la argumentul autoarei că există o practică neuniformă a instanței de recurs cu privire la aplicarea normei contestate, Curtea menționează o încheiere din 13 august 2025, în care Curtea Supremă de Justiție a respins solicitarea Curții de Apel Centru cu privire la acordarea unui aviz consultativ referitor la aplicarea articolului 180 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Curtea Supremă de Justiție a notat că încheierea privind respingerea cererii de anulare a măsurii de asigurare nu poate fi atacată cu recurs, pentru că calea de atac respectivă nu este prevăzută de Codul de procedură civilă și de alte legi, precum și nu face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului (a se vedea § 26).

33. Așadar, Curtea menționează că, potrivit articolului 115 alin. (1) din Constituție, justiția se desfășurază prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii, iar „rolul Curții Supreme de Justiție constă în asigurarea interpretării și aplicării uniforme a legislației în sistemul de justiție” (a se vedea articolele 2 din Legea nr. 64 din 30 martie 2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție și 43 din Legea nr. 514 din 6 iulie 1995 cu privire la organizarea judecătorească). De asemenea, Curtea Supremă de Justiție este competentă să întreprindă „măsurile necesare pentru uniformizarea procesului

de aplicare a legislației” (articolul 4 alin. (1) lit. e) din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție). În acest sens, și Curtea Europeană a recunoscut, în cauza *Baydar v. Olanda*, 24 aprilie 2018, § 47, faptul că asigurarea aplicării uniforme și a interpretării corecte a legilor de către instanțele supreme ale unui stat reprezintă un scop legitim compatibil cu Convenția.

34. Așadar, de vreme ce autoarea sesizării nu ridică o problemă de constituționalitate, Curtea declară inadmisibil acest capăt de sesizare.

35. Pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 27 alineatele (2) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 180 alin. (2) din Codul de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, ridicată de dna avocat Cristina Sultan, în interesele SRL „Tititi&C”, în dosarul nr. 2r-222/2025, pendinte la Curtea de Apel Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 13 august 2026

DCC nr. 139

Dosarul nr. 269g/2025